

Bác đến dự liên hoan tại Câu Lạc bộ thiếu nhi đêm giao thừa Nhâm Dần tháng 2-1962. Ảnh: T.L

Năm 2021 này là kỷ niệm 110 năm Ngày Bác Hồ ra đi tìm đường cứu nước (05/6/1911-05/6/2021); 80 năm Ngày Bác Hồ về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam (28/01/1941 - 28/01/2021). Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Bác Hồ có những mùa Xuân với dấu ấn không thể nào quên. Nhân dịp đầu Xuân, nhắc lại những câu chuyện mùa Xuân đầy nhân văn của Bác, càng thấy rõ hơn tấm gương đạo đức của Người.

Hơn 5 tháng sau ngày Bác tuyên bố khai sinh nước Việt Nam dân chủ cộng hòa là đến Tết Bính Tuất 1946. Theo lời kể của đồng chí Vũ Kỳ - nguyên thư ký của Bác, chiều 20-1-1946, Bác viết thư gửi cho thanh niên và nhi đồng. Bác đọc chậm rãi cho đồng chí Vũ Kỳ viết: “Một năm khởi đầu từ mùa xuân. Một đời khởi đầu từ tuổi trẻ. Tuổi trẻ là mùa xuân của xã hội”. Bác còn khuyên bảo thanh niên: “Năm mới, chúng ta thực hành đời sống mới để trở nên những công dân mới, xứng đáng với nước Việt Nam dân chủ cộng hòa”.

Ngày 1-2-1946, tức 30 Tết, từ sáng sớm Bác đã nói với đồng chí Vũ Kỳ: “Tối nay chú đưa Bác tới thăm một số gia đình Tết nghèo, Tết vừa, Tết khá, Tết sang. Chú không phải báo trước cho bất kỳ ai”. Khi đó chúng ta mới giành được chính quyền, các thế lực phản động vẫn đang rắp tâm phá hoại cách mạng. Thấy đồng chí Vũ Kỳ không yên tâm, Bác động viên: “Chú có biết cách bảo vệ tốt nhất là gì không? Là bí mật và bất ngờ!”. Bác nói thêm: “Dân ta rất tốt. Chú phải tin vào dân...”.

Đúng 7 giờ rưỡi tối, trời tối đen và rất rét, Bác lên xe đi thăm một số gia đình nghèo ở Hà Nội. Xe dừng lại ở đầu ngõ Hàng Đũa, phố Sinh Từ. Bác đi vào

trong ngõ, đường mấp mô, đến một nhà ở cuối ngõ, gọi cửa, không ai trả lời. Đẩy cửa vào căn phòng hẹp, ngọn đèn dầu soi không đủ sáng, có một người nằm đắp chiếu rên trên giường. Đồng chí Vũ Kỳ ghé vào đầu giường nói: “Cụ Hồ đến chúc Tết đờ”. Không thấy tiếng đáp lại, nhưng tiếng rên không to nữa. Đồng chí Vũ Kỳ sờ tay lên trán chủ nhà, thấy sốt nóng. Bác bảo kéo chiếu lại, rồi Bác cháu lặng lẽ đi ra. Ngồi trên xe, Bác nói khẽ như với chính mình: “Mai chú nhớ mang thuốc, quà và thiệp chúc Tết tới thăm hỏi”. Sáng hôm sau, khi mang thuốc, quà và thiệp chúc Tết tới thăm, đồng chí Vũ Kỳ mới biết chủ nhà là người tỉnh khác về Hà Nội làm phu xe kéo, không đủ tiền về quê ăn Tết với gia đình...

Ngoài việc tới thăm một số gia đình lao động nghèo, Bác còn tới thăm, chúc Tết một số gia đình thành phần khác nhau như gia đình ông Từ Lâm - người bán sách cũ ở Cửa Nam, một gia đình buôn bán nhỏ ở phố Phúc Kiến (nay là phố Lãn Ông), một gia đình công chức nghèo ở phố Hàng Lọng (nay là phố Lê Duẩn)... Bác dành thời gian của mình để đến thăm từng nhà dân, để xem nhân dân ta chuẩn bị Tết cổ truyền như thế nào, để thấy được người dân có thực sự được hưởng cuộc sống ấm no, vui tươi, hạnh phúc hay không?

Người

mang đến những mùa Xuân cho đất nước

* QUẢN THỦY (Sưu tầm và tổng hợp)

Bác Hồ chụp ảnh lưu niệm cùng chiến sĩ ở Chiến khu Việt Bắc, Tết Kỷ Sửu (1949).
Ảnh: T.L

2. Tối 30 Tết năm 1960, Bác đến thăm gia đình mẹ con chị Tín, một lao động nghèo ở phố Hàng Chĩnh, Hà Nội. Gần đến giao thừa rồi mà chị Tín vẫn còn phải đi gánh nước thuê đổi gạo để sáng mai mừng một Tết có cơm ăn cho 4 đứa con của mình. Gặp Bác, chị Tín xúc động để rơi cả đôi thùng gánh nước xuống đất, run run cầm lấy bàn tay của Bác:

- Cháu không ngờ lại được Bác đến thăm...

Chị nói được vậy, chị đã oà lên khóc nức nở. Vị Chủ tịch nước đã an ủi chị:

- Bác không đến thăm những gia đình như cô thì thăm ai...

Và Bác đã vào nhà thăm hỏi khá lâu 5 mẹ con chị Tín. Gọi là nhà nhưng đâu có phải là nhà mà là một cái chái như một túp lều. Chồng chị Tín là công nhân khuôn vác ở bến Phà Đen đã mất cách đó 4 năm, còn chị thì cho đến lúc này vẫn chưa có việc làm ổn định. Cảnh nghèo của gia đình hiện ra trước mắt Bác. Trên chiếc bàn gỗ mục chỉ có một nải chuối xanh và một gói kẹo. Đúng là "Ba mươi Tết mà không có Tết"...

Đêm ấy, trên đường về, ngồi trên xe, Bác Hồ trầm ngâm suy nghĩ. Về đêm chiều thoáng hiện trên gương mặt của Người. Bác đã từng tâm sự với các đồng chí phục vụ: "Một ngày dân chưa đủ ăn, áo chưa đủ mặc, các cháu chưa được học hành, mọi người còn khổ thì Bác ăn không ngon, ngủ không yên".

Về đến nhà, các đồng chí Bộ Chính trị đang chờ Bác để chúc mừng năm mới. Mọi người bản khoăn khi thấy Bác không vui. Bác kể lại hoàn cảnh gia đình chị Tín cho mọi người nghe. Cuối câu chuyện Bác nói:

"Ta có chính quyền trong tay, nhưng chính quyền đó chưa thực sự là do dân, vì dân. Một số lãnh đạo các địa phương còn quan liêu và nặng về hình thức. Họ không chịu đi sâu, đi sát quần chúng, nên phục vụ quần chúng chưa tốt. Nếu chúng ta chỉ nghe báo cáo của họ thì sẽ không bao giờ nắm được chính xác tình hình để có chủ trương, nghị quyết đúng đắn. Đảng quan liêu, chính quyền quan liêu, thực sự là một nguy cơ đối với đất nước chúng ta.

3. Tết Mậu Thân năm 1968 đánh dấu một bước chuyển biến quan trọng trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta.

Tết năm ấy, do điều kiện sức khỏe, Bác Hồ đi nghỉ và chữa bệnh ở nước ngoài. Tối hôm 30 Tết, Bác cùng đồng chí giúp việc ngồi trong một căn phòng vắng, tĩnh mịch thức để theo dõi tin tức trên đài và đón giao thừa. Khi ở Đài Tiếng nói Việt Nam tiếng pháo nổ vang tiến năm Đinh Mùi và đón mừng năm Mậu Thân vừa dứt thì lời Thơ chúc Tết của Bác được truyền đi khắp mọi miền của Tổ quốc:

Xuân này hơn hẳn mấy Xuân qua
Thắng trận tin vui khắp nước nhà
Nam - Bắc thi đua đánh giặc Mỹ
Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!

Bác Hồ ngồi yên lặng đón giao thừa. Tiếng Bác đầu năm phát trên Đài Tiếng nói Việt Nam hòa vào tiếng nhạc hùng tráng như một nguồn động viên cổ vũ lớn lao đối với đồng bào chiến sĩ cả nước:

Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!

Ánh mắt Bác lộ rõ niềm vui. Bỗng từ căn phòng nhỏ tĩnh mịch giữa lúc giao thừa thiêng liêng ấy, lời Bác nói một cách khe khẽ nhưng nghe rất rõ: "Giờ này miền Nam đang nổ súng".

Thì ra trong lúc này, không phải Bác Hồ chỉ ngồi để nghe pháo nổ, đón giao thừa, mừng năm mới, mà chính lúc ấy lòng Bác đang hướng về Tổ quốc, hướng tới đồng bào, chiến sĩ đang chiến đấu hy sinh ngoài mặt trận.

* * *

79 mùa Xuân của cuộc đời, Bác Hồ kính yêu luôn gắn mình với dân tộc. Bác đã dành cả cuộc đời vì mục tiêu độc lập dân tộc, giải phóng cho từng giai cấp. Đã hơn 50 năm kể từ ngày Bác đi xa nhưng từng câu chuyện về Người vẫn luôn được nhắc đi nhắc lại cho từng thế hệ người Việt Nam. Đầu xuân, nhắc lại những câu chuyện Tết của Bác càng thấm thía hơn tấm lòng vị tha, bao dung như trời biển của Người. Những câu chuyện giản dị đó chính là hành trang đầy ý nghĩa cho chúng ta phấn đấu, nỗ lực đóng góp công sức vào xây dựng đất nước, sống với lý tưởng cách mạng vĩ đại của dân tộc. ❀

CÂU ĐỐI

Phước ấm no, ý nguyện Bác hằng mong,
là ý nguyện cháu con muôn thuở
Dân giàu nước mạnh, quyết tâm Đảng đề cao,
cũng chính điều tâm niệm toàn dân

* T.H